

montessoribarnhagen solsikken
montesol.no

ÅRSPLAN
progresjonsplan
og kalender

2017

*“Education is a natural
process carried out by the
child and is not acquired by
listening to words
but by experiences
in the environment.”*

Maria Montessori

Montessoribarnhagen Solsikken

Knerten

styrer.knerten@mb-s.no
Styrer: 930 74 499
Avdeling: 464 09 389

OSLO-
BARNEHAGEN

Innhold

Innledning.....	2
Om barnehagen	3
Kommunens mål og satsinger for Oslobarnehagene.....	4
Barnehagens mål og satsinger	5
Danning gjennom omsorg, lek og læring	6
Barns medvirkning	6
Samarbeid med barnas hjem.....	7
Fysisk miljø som fremmer alle barns utvikling.....	7
Inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn	8
Sosial kompetanse	8
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	9
Progresjonsplan for de syv fagområdene	10
Kalender	15
Om årsplanmalen.....	17

INNLEDNING

Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter. Årsplanen med progresjonsplan gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse.

Ansatte i barnehagen skal benytte årsplanen med progresjonsplanen som et arbeidsdokument. Barnehagen utarbeider detaljerte planer som beskriver hvordan barnehagen konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen.

Foreldre skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene i barnehagen, og de overordnede målene.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan med progresjonsplan i samarbeid med ansatte og foreldre.

Barnehagens årsplan med progresjonsplan, fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

OM BARNEHAGEN

Montessoribarnehagen Solsikken i Oslo omfatter åtte barnehager fordelt på tre bydeler:

- I Ullern bydel er det to barnehager med plass til i alt 75 barn,
- I Vestre Aker bydel fire barnehager med plass til i alt 130 barn
- I Nordre Aker bydel to barnehager med plass til i alt 40 barn.

Som Montessoribarnehage er vår pedagogisk plattform montessoripedagogikken som bygger på Maria Montessoris egne iakttagelser og den forskningen som hun drev med hele sitt liv.

I sine observasjoner la hun merke til hva barna var interessert i, hva de likte å gjøre og hvordan de løste de ulike problemstillingene som dukket opp.

Hun så at barn har en indre drivkraft mot å utforske og lære – og at alle barn søker mot å bli selvstendige. Hun så at barn har en fantastisk evne til å konsentrere seg når forholdene er lagt til rette og de får holde på med noe som interesserer dem.

Grunnprinsippene i montessoripedagogikken er:

- trygghet, delaktighet og oppmuntring til selvstendighet
- et nøye forberedt miljø på avdelingen og ute
- voksne som er gode rollemodeller, som veileder og inspirerer
- individualisering, frihet under ansvar og uforstyrrede arbeidssykluser
- et vakkert og tiltrekkende materiell som stimulerer sansene og inviterer til utforskning

KOMMUNENS MÅL OG SATSINGER FOR OSLOBARNEHAGENE

- Oslo barnehagebarn skal få et likeverdig tilbud av høy kvalitet.
- Alle barn skal kunne norsk før skolestart og være forberedt til skolestart.
- Alle ansatte i barnehagene skal kunne godt norsk og bidra til barnas språkutvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi bruker montessoriprinsippene som en felles pedagogisk plattform i barnehagene våre
- Vi gjennomfører brukerundersøkelse hvert år
- Vi har et høyt kvalifisert personal. Vi tilbyr intern opplæring og videreutdanning.
- Vi jobber systematisk med det psykososiale arbeidsmiljøet for å oppnå stabilitet blant medarbeidere.
- Vi jobber systematisk med språkutvikling. Alt vi gjør er gjennomtenkt for å utvikle barnas språkkompetanse. Alle voksne er bevisst på at de er språklige forbilder. Enhver anledning brukes til samtaler, begrepslæring, lek med språk, og utforskning av muntlig og skriftlig språk.
- Alle medarbeidere får spesifikt opplæring om språkutvikling hos barn.
- Montessorimateriell for språk brukes aktivt.
- Vi har et samarbeid med bydelens fagsenter for å sikre at barn med språkvansker får den hjelpen de trenger.
- Kartlegging av våre medarbeideres språkkompetanse.
- Vi har et mål om at alle våre medarbeidere har nivå B2 i norsk. Pedledere og styrere bør ha bestått bergenstest.

BARNEHAGENS MÅL OG SATSINGER

- Å fremme respekt og toleranse for seg selv, hverandre og livet generelt.
- Sosialkompetanse og fredsutdanning
- Ha et godt språkstimulerende miljø

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi jobber med de fire ulike bevissthetssonene ved å bruke harmoni og høflighet øvelser:
  - Selvbevissthet og utvikling (Hvem er jeg? Hva er viktig for meg og hvorfor? Hva er mine sterke og svake sider, og hva setter jeg pris på i livet).
  - Bevissthet om fellesskapet og utvikling (forståelse av andre innenfor vårt fellesskap gjennom empati og sympati, og respekt for andres ulikheter)
  - Kulturell bevissthet og utvikling (kjennskap til mennesker i andre kulturer og en grunnleggende respekt for at ulike kulturers tradisjoner er betydningsfulle for den som tilhører denne kulturen)
  - Bevissthet for miljø og utvikling (kjennskap, forståelse og respekt for at alt levende og ikke-levende elementer på jordkloden er bundet med hverandre.)
  -
- Vi vil vi jobbe med språk på følgende måte:
  - Sette ord på alt vi gjør og på de objektene vi omgir oss med.
  - Ha tilpasset språkmaterialet tilgjengelig.
  - Å være bevisste på hvordan vi snakker til og med barna og tilpasse språket til barnets behov.

MÅL FRA LOV OM BARNEHAGER OG RAMMEPLAN

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.
- Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Medarbeidere hos oss jobber aktivt med å være gode rollemodeller ved å vise gode handlingsmønstre i samspill med andre og respekt for barnas uttrykk, både det verbale og nonverbale.
- Jobbe med harmoni og høflighet
- Respektere hverandre og miljøet vi er i.
- Å lære å være en del av gruppen, hvordan forholde seg til den og å ta vare på hverandre. Vi dyrker barnas individualitet, slik at de blir kjente med seg selv. Samtidig er samarbeid og å hjelpe hverandre viktige grunnpillarer hos oss.
- Vi legger til rette for variert lek både inne og ute.

BARNS MEDVIRKNING

- Barna skal ha rett til medvirkning tilpasset barnas alder og forutsetninger.
- Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
- Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi er bevisste på vår rolle som lyttende voksne i møte med barna. Ved å observere hvert enkelt barn forsøker vi å fange opp barnas interesse og tilpasse oss i barnas sensitive perioder.
- Vi legger til rette slik at barna har mulighet til å påvirke aktivitetene. Dette gjør vi ved å synliggjøre materialet for barna. Alt er på barnas høyde og størrelse slik at de lett kan finne en aktivitet de vil jobbe med.
- Alle har en stemme for å bli sett og hørt. Frihet som et selvstendig individ er en viktig verdi i vår pedagogiske plattform. Alle barn skal ha mulighet til å være seg selv, samtidig som barna skal lære at det er viktig å ivareta alle i et fellesskap og at hvert individ er en viktig del av fellesskapet.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Barnehagens foreldregruppe danner Foreldrerådet og det har valgt en SU-representant og en vara-representant.
- Vi har arrangementer for barn og foreldrene. Målet med dette er å ha et samlingspunkt for foreldrene å bli bedre kjent med oss, hverandre og barnehagen. Barna skal også oppleve å skape et felleskap mellom barnehagen og foreldrene.
- Vi har foreldresamtaler to ganger i året og formidler foreldrene at de når som helst kan kontakte oss med spørsmål i forhold til barnets utvikling, vår drift osv.

FYSISK MILJØ SOM FREMMER ALLE BARNES UTVIKLING

- Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Barna omgir seg med autentiske gjenstander som brukes i det virkelige liv. Miljøet er nøye tilrettelagt for å svare barnas behov for å stimulere nysgjerrighet og selvstendighet. Vi tenker gjennom for å gi barna muligheten til å gjøre mest mulig selv. Materialer er plassert og tilpasset slik at de fremmer lysten til meningsfylte aktiviteter.
- De voksne er tilgjengelige for veiledning og støtte og er bindeleddet mellom materialet og barnet.

INKLUDERENDE FELLESSKAP MED Plass TIL DET ENKELTE BARN

- Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi ser på hvert barn som unik.
- Vi snakker og gjør barna oppmerksomme på mangfoldet hos oss f.eks ved å synge sanger i forskjellige språk.
- Vi observerer barna så vi får godt kjennskap til hvert enkelt og hva de er opptatt av.
- Vi gir barna et stort rom for å velge hvilken aktivitet de skal jobbe med.
- Vi oppmuntrer barna til å lytte, ta hensyn og respektere hverandre ved å være gode rollemodeller.

SOSIAL KOMPETANSE

- Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.
- Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi har sosial kompetanse som et satsningsområde dette året og jobber med felles diskusjoner og kunnskapsutvikling, knyttet til ulike tema innen for dette området i personalgruppen.
- Vi har fokus på å snakke med barna om ulike følelser og følelsesuttrykk hos både en selv og andre, samt diskutere ulike sosiale situasjoner som kan være utfordrende, og hvordan vi kan bidra på konstruktive måter i disse situasjonene.
- Personalet skal respektere barnas ulike følelsesuttrykk og hjelpe barna å sette ord på følelser og opplevelser.
- Personalet er rollemodeller som skal gjennom egne handlinger vise hvordan vi kan inngå i gode samspill samt løse konflikter gjennom å snakke sammen og finne løsninger som er gode for individ og fellesskap.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

- Barnehagens pedagogisk virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes.
- Barnehagen skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eier.
- Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Alle medarbeidere er involverte i utarbeidelse av årsplanen.
- Vi har regelmessige personalmøter, avdelingsmøter, avdelingsledermøter, styrerforum, fagdager og planleggingsdager hvor vi arbeider med planlegging og evaluering.
- Styrer har et tett samarbeid og regelmessige møter/samtaler med SU.
- Vi sender ut månedsplan og utfyllende foreldrebrev.
- Barna er med til å forme sin egen hverdag, ved å velge aktivitetene de selv vil gjøre i et nøye forberedt miljø. Observasjon brukes systematisk som et pedagogiskverktøy.

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet jobber aktivt med å bruke et presist og rikt språk og benevner det vi opplever og ser. • Vi bruker barnas fotoalbum som utgangspunkt for samtaler. • Vi bruker hver eneste hverdagslig situasjon som språk utviklings arena. Vi setter oss ned på barnas nivå, lytter, har øyekontakt og viser interesse for deres uttryksmåte. • Vi leser bøker og synger sanger. • Vi tilbyr ulike typer materiell som stimulerer til pinsettgrep (forberedelse til mekaniske skriving).		

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
<p>KROPP BEVEGELSE HELSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det fysiske miljøet er tilrettelagt for barnas frie og varierte bevegelser. Alt er på barnas høyde og tilgjengelig for barna (bord, stoler, hyller med materiell) for å oppfordre til den frie bevegelse. Vi tilrettelegger for at barna skal kunne klare mest mulig selv. • De hverdagslige øvelsene gir barna tilgang til meningsfulle aktiviteter som utfordrer motoriske ferdigheter og hjelper barna å ta vare på seg selv (snacks forberedelser, vaske hendene, vaske ansiktet, tørke bord, koste gulv, gå på toalett, kle av og på seg..) • Vi inviterer barna til å bruke materiell som fremmer øye-håns koordinasjon og fin motoriske bevegelser. • Vi leker ute i utfordrende miljø hver dag og går tur i nærmiljø regelmessig. 		

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KUNST KULTUR KREATIVITET	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tilbyr musikk en dag i uken med en rytmikkpedagog. • I tillegg til materiell vi har på hyllene, bruker vi samlingsstund til å formidle den norske kulturarven ved hjelp av sang, bøker, rim og regler. • Det fysiske miljøet er nøye planlagt ut fra estetiske prinsipper, dette skal bidra til å gi barna en begynnende forståelse av estetikkens rolle i verden. • Vi har farger, maling, plastelina og andre formingsaktiviteter tilgjengelige for barna slik at de kan utfolde seg kreativt når de selv ønsker. 		
NATUR MILJØ TEKNIKK	<ul style="list-style-type: none"> • Vi legger til rette for at barna skal få bruke alle sansene til å utforske naturen og ulike værtyper når vi er ute. • Barna får erfaring med søppelsortering etter måltidet. • Vi har mange typer materiell som gir barna erfaring med teknikk i hverdagen. De deltar på «praktisk liv» øvelser og vi har tilgjengelig konstruksjonsmateriell. 		

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
ETIKK RELIGION FILOSOFI	<ul style="list-style-type: none"> • Vi jobber med de grunnleggende øvelser innenfor «harmoni og høflighet». Med dette støtter vi barnets utvikling av forståelsen for etiske retningslinjer og hva som er rett og galt. • Vi fokuserer på å være gode med hverandre som en del av arbeid med nestekjærlighet. • Vi tilbyr barna en lydhør og ikke dømmende tilstedeværelse. • Vi undrer oss over det vi ser og opplever sammen med barna. 		
NÆRMILJØ SAMFUNN	<ul style="list-style-type: none"> • Vi jobber med øvelser innenfor harmoni og høflighet hvor fokus er respekt for seg selv, for andre og for miljøet. • Vi går på turer i nærmiljøet • Vi fokuserer på at barna skal være aktive deltakere i eget liv og tilrettelegger derfor for at barna skal være med aktivt i alle hverdagssituasjonene. 		

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
ANTALL FORM ROM	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har tilgjengelig materiell som legger til rette for å utforske og eksperimentere med størrelser, vekt og volum. • Barna får kontakt med former, antall, dimensjoner, presisjon og jakten på å se sammenhenger ved å dekke bord, være med på sanger, rim og regler. 		

KALENDER

Oversikt over viktige aktiviteter og kulturbegivenheter dette året.

DATO	INNHOLD
02.01.2017	Planleggingsdag – barnehagen er stengt
10.02.2017	Morsdagsfeiring
17.02.2017	Karneval
22.02-26.02.2017	Vinterferie
07.04.2017	Påskefrokost for barn, foreldre og ansatte
10.04-17.04.2017	Påskeferie
03.05.2017	Dugnad
16.05.2017	Vi feirer «17.5» sammen med Solkroken
26.05.2017	Planleggingsdag – barnehagen er stengt
15.06.2017	Sommerfest for barn, foreldre og ansatte
30.06.2017	Siste dag før sommerferien
03.08.2017	Barnehagen åpner igjen

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Ira Johanna Lehti Molaug

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens samarbeidsutvalg den 16.12.2015

OM ÅRSPLANMALEN

Oslo kommunes mal for årsplan med progresjonsplan skal brukes av alle kommunale barnehager i Oslo. Det anbefales også at ikke-kommunale barnehager bruker malen. Årsplan med progresjonsplan skal utarbeides på grunnlag av barnehageloven, kommunale styringsdokumenter, brukerundersøkelsen og evalueringen av forrige årsplan.

Styringsdokumenter:

- Lov om barnehage
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Oslo kommunes budsjett
- Bydelens budsjett
- Oslostandarden for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole
- Barnehagens vedtekter
- Veilederen *ABC og 1,2,3*

Årsplanmalen er utarbeidet av som en del av Oslo kommunes prosjekt Oslobarnehagen, som skal øke kvaliteten i barnehagene og spesielt styrke barnehagen som læringsarena.

www.barnehager.oslo.kommune.no | postmottak@byr.oslo.kommune.no | tlf: 02180